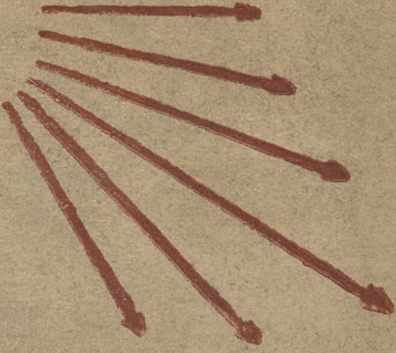

DIRANAZ

Sinop Halkevi Aylık Mecmuası

SINOP

Ağustos
1941

CİLT : 5

SAYI : 49

SINOP VİLÂYET MATBAASI

OSMAN FETİT SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMU'NA
ARMAĞANIDIR

DİRANAZ

SİNOP HALKEVİ AYLIK MECMUASI

Cilt : 5

(AĞUSTOS 1941)

Sayı : 49

Başkumandan Savaşı

Bakdı Koca Tepeden
Kipriği titremeden
Erlər sendelemen
Atıldılar ileri...

Başkumandan savaşı
İnletti dağı taşı
Türkün o Büyük Başı
Bakmıyordu hiç geri...

Ağustos yirmialtı,
Yerden toz duman kalkdı
Silindi her karaltı
Doğdu Türkün değeri..

Bu gündü, Aslıhan da
Süngüler kızıl kanda
Göründü her bir yanda
Ordunun dinç erleri

Koca tepeden indi
Çalı köyde gezindi
Türlere nur sindi
Güneşledi gözleri.

Z. A.

30 Ağustos 1922

30 Ağustos 1922 günü: Meh-
ciğin her biri alevden bir kasır-
ga, gök kesimleri kızıl, Sakar-
yanın coşkun dalgaları kızıl,
yerin rengi, gökteki bulutlar,
her taraf kızıl idi.

Bu dünya — Dünya olalı —
böyle bir harbin benzerini gör-
memişti.

30 Ağustos 1922 de bir tarih
kapandı, bir tarih yaratıldı.
Lozana ilk adım o gün atıldı,
Dumlupınarda Severe battal
damgasını vuran Türk ordusu,
süngüsünün kanını Marmarada
yıkadı, ayağının tozunu Adalar
ve Akdeniz kıyılarında sildi,
Meriç kenarlarında dinlendi...

Enginli yüce dalgaları, yalçın
uçurumları, düz ve asfalt bir
yol gibi aşan hangi kasırğa...
Kara bulutların üstünden, kara
bir yıldırım gibi süzülen hangi
kartal... Dokuz günde Dumlupı-
nardan İzmir'e erişebilir...?

Bu yapılmaz işi, ancak Türk
ordusu yapabiliirdi ve o yaptı...
O, ki Atatürk ile İsmet İnönü-
nün kumandaları altında idi...

Bu ihtiyar dünya, serserî bir
macera ve kuru bir ülkü için
ihramlar önünde, Nil kıyılarında
ordularına emirler, kumandalar
veren, hayal ufuklarını amaç
gösteren pek çok kahramanlar
dinledi...

Sakarya kıyılarında, İnönle-
rinden, Dumlupınar sırtların-
dan, milletin, yurdunun istik-
lâl ve hâkimiyetini kurtarmak
için ordularına Akdenizi hedef
gösteren bahadır gibi bir baha-
dır daha görmedi.

Bu ihtiyar dünya, ülkeler
çiğneyen, devletler yıkan, kıral-
lar deviren sürü sürü ordular
gördü.. Fakat.. Yaptığını bile
bile namusunu, şerefini varlık
ve istiklâlini korumak, yurdunu
korumak için kendisine kat kat
faik bir düşmana, hatta bütün
bir cihana karşı şahlanan bir
orduyu, bir Türk ordusunu an-
cak 30 Ağustos 1922 de gördü,
tanıdı, ve selâmladı... Dün se-
lâmladı, bu gün selâmlıyor
yarın yine selâmlayacak.

N. N.

Selâm Sana Kahraman Ordu

Sinobun Mühim Derdi

Macit Tekinalp

Seneler var ki bu dert devam
ediyor. Yaz gelince Sinoptan
vapurla seyahat o kadar güçle-
şiyor ki bunu yazı ile ifade bile
imkânsızdır. Böylece devam
edegelen bu kronik iş, bu sene
artık tahammül haddini çok
aşmış, halka hakikaten iltirap
verici bir dnruma girmiştir.

Her işin bir toleransı olduğu
gibi bununda bir toleransı var-
dı? Az çok kafası işleyen, va-
ziyeti idrak edenler bunu da
hesaba katarak bu seyahat güç-
lüğünün görülerek bunada
bir hal çaresi bulunacağını bu
işle alâkahıların bu iltirap ve-
rici şekli, mercilerine haber
vererek nazarıdikkati çekecek-
lerini ümit ediyorlardı. Üç ay
bu intizar boşuna çıktı, bu izti-
rap dinmedi.

Anlaşılyorki bu işleri tan-
zim edenler, Sinop iskelesinden
zarurî seyahat etmek isteyen
hasta, alil, iş sahibi vatandaşın
maruz kaldığı müşkülâta mut-
tali değil.. Biz şu kanaatteyizki
deniz yolları idaresi bunun iç
yüzüne vakıf olsa, halkın bot-
binliğine; halkın çektiği bu iz-
tiraplara heman bir çare bul-
mak için hareket eder ve bula-
bilir.

Derdin mahiyeti malum:
vapurlar yukarı iskelelerden
dolu olarak limanımıza gelmek-
te ve halk burada yer bulama-
maktadır. Bizzat şahidiyim: Ef-
radı âilemden dört kişiyi biz-
zarur İstanbul'a göndermek için
üç hafta yer bulmak ümidile
vapura gidüp geldim ve yer bu-
lamadım. En nihayet vapur
ücretini Trabazondan ödemek
üzere dört kişiye iki yatak
temin edebildim. Benim gibi bu
hale maruz kalan yüzlerce va-
tandaş Sinop limanından
seyahate çıkacak; iş bulmak ve
hasta getirmek için ceblerinde
ancak yol masrafı olan vatan-
daşların han köşelerinde hafta-
larca ve şaşırmış bir halde bek-
lemelerinin ne elim ve ne ta-
hammülsüz bir iş olduğunun
şahidi bulunmaktayız.

Vapurlarda yer olmayabilir,
dolabilir.. Fakat hiç olmazsa
herkesin hangi vapurla gidece-
ğini bilmeside lâzımdır.

İşin en mühim şekli bu de-
ğildir bunun iltirap verici ma-
hiyeti meşkukiyetidir. Hangi
vapurda yer bulacağım?...

Bunun cevabını size hiç
kimse veremez, acente bu işi
size keşdiremez. Siz, hazırlan-

mak vapura kadar eşyanızla gitmek, yer bulursanız seyahatinize devam eylemek, yer bulamazsanız geri dönmek mecburiyetindesiniz... Hemen, hemen her vapur süvarisi Sinop acenteliğine yukarıskelelerden (Yer yoktur. Yolcu alamam. Şu kadar parça eşya alırım.) diye bildiriyor; tabii olarak acente buna göre tertibkt almak mecburiyetindedir. Halkın ise bu telgrafa nazaran vapura gitmemesi lâzım gelirse, Sinop iskelesine çıkacak yolculara mukabil yolcu alınmasını pek makul olarak buldukları için bu açılacak yerleri elde etmek üzere alelacele vapura gitmeği tercih ediyorlar.

Vapur limana geldiğinde yolcunun motörlerle, kayıklarla etrafı sardığını görünce hemen iskeleler indirtilmiyor, (Yolcu alamayız) diyorlar. Halk (Gideceğiz) diye ısrar ediyor ve deniz üstünde bu münakaşa saatlerce devamdan sonra ne oluyor bilinemez? İskeleler iniyor, (Yolcu alamayız) kayitlerine, ısrarlarına rağmen bekleyenler vapura alınıyor ve yerde bulunuyor...

* *

Bu yolcuları alacak yer varsa neden (yerimiz yoktur) diye telgraflar veriliyor? Yer varsa

(şu veya şu mevkilerden şu kadar yolcu alacağız) denilse ve hakikaten bunlar alınsa ve (Yolcu alamayacağız) sözüne itimat eden insanlar aldatılmasa ve işde ciddiyetsizlik rengi verilmesi İşte işin hakikati bu... İstenilen bu.

Evet, halkın bu günkü düşüncesi: (Yolcu almayacağız) dedikleri halde yine yolcu almaları; hatta kamaralarda yer bulunması, zemin ve zamana, şahsa ve işe göre hareket, idare maslahat politikası hissini veriyor. Bu işlerin bu şekilde ceryanına vapurla alâkalı herkesde şahittir. İşte işin güce giden, ıztırap veren tarafı budur. Yine tekrarlıyoruz. Vapurlarda yer bulunmayabilir; Yolcu fazla olabilir; Fakat Sinop gibi son iskelelerden seyahat yapacak vatandaşlar için de bir kolaylık bulunmalıdır. Onlarında seyahat hakları başkaları gibi vardır.

İlgili makamlar bu işin tarzına ve künhüne vakıf olsalar buna da bir çareihal bulacaklarına eminiz; yeterki bu müşkülât ifade olunmuş, nazarı dikkati celbedilmiş bulunsun.

Biz bu çevrenin mecmuası olmak hasebile çevremize ait bu ıztırapı ifade ederek büyüklüğümüzün buna bir hal çaresi bulacağını ümit ederiz.

TARİHTE SİNOP

Ortaokul Tarih öğretmeni Hasan Tarkan tarafından hazırlanmış olan Vilâyet coğrafyasının tarihçesinden alınmıştır.

Sinop, zaptedilmesi güç, bereketli, tabii servetleri bol, iki limana sahip ve mühim bir ticaret yolunun tabii kapısında kurulmuş tarihî bir şehirdir.

Sinobun kuruluşunu milâttan çok evvelere götürmek icabeder. Mahaza bu tarihî şehrin, Karadenizin ilk ve mühim ticaret limanının kimler tarafından ve ne zaman kurulduğunu iyice bilemiyoruz. Bu hususta muhtelif rivayetler vardır:

1 — Sinop Fenikelilerden SAYDALılar tarafından kurulmuştur.

2 — Tesalya kralı ESON'un oğlu JASON namındaki prensin arkadaşı OTOLİK tarafından bina edilmiştir.

3 — İYONYA,lılardan olan MİLET,lıler Karadeniz müstemlekelerini kurarlarken bu meydana fırtınaların, dalgaların hüküm sürmediği SİNOP limanını bularak bu tarihî şehri tesis etmişlerdir.

4 — EGE havzasında TOR- ların M. E. 1200 yıllarında olan

istilâları zamanında PALAJ— PALAZZİ namını alan TÜRK boylarından bazı kabileler M.E. 13 ncü asırda oralardan kalkarak Karadenize çıkmışlar, emin ve zengin bir ülke olan Sinobu kendilerine barınacak, oturacak yer olarak seçmişler ve SİNOP şehrini vücade getirmişlerdir.

5 — Şarkî Anadoluyu ve şimalî Anadolunun bir kısmını eline geçiren Asuriler Sinobun tabii limanını görmüşler, mühim bir ticaret yolunun kapısı olan yerde bu şehri meydana getirmişlerdir. Esasen Sinop isminin menşei de Asur tanrılarında AY tanrısı SİN, den gelir denmektedir.

6 — Bütün bu rivayetlerden daha kuvvetli bir ihtimal ve hakikat kanaatimizce Sinobun HİTİT Türkleri zamanında mevcut olmasıdır. HİTİT,lerin hükümet merkezi olan HATTİ-HATUSAS şehrinin Karadeniz sahilinde iskelesi SİNOP limanı idi.

SİNOP isminin menşesine, istikak tarzına gelince: Buda muhtelifdir.

Kelimeyi: SİN, SİNOVA, SİNAVUR, SİNİP, SEN-HA-PI sözlerinden çıkaranlar mevcuttur.

Bütün bu rivayetler hakkında ileride Sinobun zengin tarihini hazırlarken esaslı ve derin tetkiklerden sonra ancak fikir yürütmek arzusundayım.

Yalnız Sinobun M. E. 13 ü asırdan önce kurulduğunu ve HİTİT,lerin merkezi Hatusasın iskelesi bulunduğunu şimdilik kabul ediyoruz.

TESALYA,lılarla, İYONYA,lılardan MİLET,liler buralara daha sonraları gelip yerleşmişler ve hâkimiyetlerini kurmağa muvaffak olmuşlardır.

Karadenizin korkunç dalgalarıyla boğuşan, ölüm tehlikesi geçiren GEMİCİ milletler Sinobu kendileri için bu insafsız denizde koruyan bir vatan olarak seçmişler ve buraya sahip olmak istemişlerdir.

GEMİCİ milletlerden FENİKE,lilerin Sinoba geldiklerine dair elimizde sahih ve tarihî bir vesika mevcut değildir. Onların müstemlekeleri daha garp-te idi. Yalnız şu noktayı da tebaruz ettirmek lâzımdır ki bu gün hâlâ mevcut bazı adlar Fenikelilerin bu sakin ve emin

limana geldiklerine delâlet edecek mahiyettedir.

Karadenizde az zamanda doksan müstemleke elde etmiş olan MİLET,lilerin Sinop en büyük ve en ehemmiyetli kolonileridi.

MİLET,liler Sinobu M. E. 756 dan evvel ellerine geçirmişlerdi. Bütün Karadeniz müstemlekeleri gibi Sinop ta ana vatan ittihaz edilen yerlerin refahı, saadeti için istimsar ediliyordu.

LİDYAnın Şahin kırıallar devrinin kurucusu GİGES Sinobu da eline geçirdi. Sulh ve sükûnetle memleketini yükseltmek, ticaretle zenginleştirmek istiyen bu hükümdar siyasetinde muvaffak olacağı sırada KİMMERlerin istilâsına maruz kaldı. Kimmerler M. E. 676 da Frikyâ kralı MİDASı mağlup ve Karadenizin cenup havalisini istilâ ettikten sonra Sinobu kendilerine merkez yaparak Frikyalıları Sakaryanın garbına attılar ve sonra da sakin bir halde yaşayan Lidya üzerine saldırarak onun rahatını bozdular.

Lidya kralı GİGES birinci savaşta galip gelmesine rağmen bilâhare yenildi ve öldü. Kimmerlerin istilâ ve akınları kırıalları TOKTAMIŞın ölümüne kadar devam etti. Kimmerler Toktamışın ölümünden sonra dağıldılar. "Bitmedi"

Koşma

Zamanı Geldi

Ferit Dikmen

Gel güzelim, bizden incinip küsme
Muhabbet etmenin zamanı geldi
Bizden dostluğunu, lütfeyle, kesme
Kırlara gitmenin zamanı geldi...!

Bahar geldi, çimen, çiçek uyandı
Her taraf hoş koku, renge boyandı
Lâle alev oldu, gül konça yandı
Bağ'larda yatmanın zamanı geldi

Bu adet kurulmuş, böyledir ezel
Vurulur sazlar, hem okunur gazel
Serpilip ortaya bir bölük güzel
Dolular tutmanın zamanı geldi

Ettikçe aşk ile candan bir sohbet
Mesteder her canı tatlı bir işret
Sanarsın âlemi bu demde cennet
Zevke zevk katmanın zamanı geldi

Şarabı şerbet et, düşünme keder
Gül, sen et gönlünü, gülmezse kader
Aşık'lar bu yolda, her ân böyle der:
Feleğe çatmanın zamanı geldi

Bitermi hayatın, gami, hieramı?
Metin ol, aldırma, hoş et zamanı
O, seni yıkmadan sen bu cihanı
Bir pula satmanın zamanı geldi

Vakti dir güzelim safaya buyur
O tath sesini uşşaka duyur.
(Dikmen) der, ay bakar şu liman uyur
Bülbülüm, ötmenin zamanı geldi,

Akcaçam Yollarında

Ş. Sami Kubilâş

Rahat ve güzel bir otomobil altımızda.. Medeniyete dâa ediyoruz. Makinenin göz kamaşıdıran sür'atı yanında yollardaki yayalar, arabalar çakılı birer direk gibi kalıyor, her yer ve her manzara canlı, renkli, hareketli ve hayatîyetle dolu birer sinema şeridi gibi gözlerimizin, ruhlarımızın önünden kâh sevimli ve zengin, kâh yalçın ve heybetli çehrelerle gelüp geçiyorlar...

Bazı yerlerde ufuklar genişliyor, otomobil gittikçe, kıvrıldıkça renkli ve tılsımlı manzalar doğuyor... Heyecandan arkadaşlarımı adeta rahatsız ediyorum...

Hülâsa: Zengin, manevî bir dekor içindeyiz... Bir insan için

yalnız «madde» kâfi değildir. Esasen biz ona insan diyemeyiz. Hakikî insan maneviyatta aranır.. Ruhu, ve kalbi, fikri, vatanperverliği az çok işlemiş ve parlamış olan bir kimse insanlığın altın basamaklarına çıkmış ve yükselmiş demektir, mamafih beşeriyeti içinde adetleri ancak binde biri geçmiyen maneviyattan mahrum «Materiyalist» yani yalnız «Maddeci» ve «Madeye» tapan kimseler Tanrıya çok şükürler olsun, ki endişemizi bile davet etmeyecek kadar azdır. Ruh güzelliği, vicdan temizliği, fikir zenginliği ve bunların hepsinin fevkinde yükselen vatanperverlik bir insanın manevî zenginlikleridir, ve bu zenginlik en makbul ve

en itibarlı bir varlıktır. Evet, her ne ise...

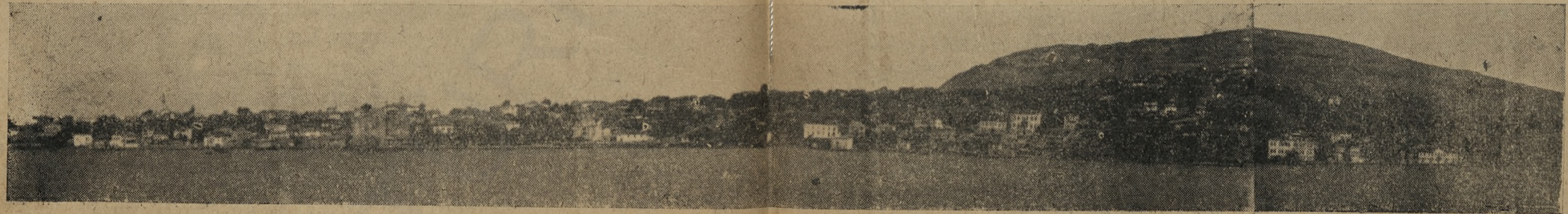
Bugün artık anlaşılmıştır ki uzun veya kısa, ne olursa olsun seyahatlar, insana şifa verici bir ilâç tesiri yapıyor.. (Tepdilhava) ve (seyahat) in bir eczahane olduğunu söylerler, ki ben bunu şahsımda tecrübe ettiğim için çok doğru ve çok yerinde buluyorum. Seyahat anında bütün kederlerinizden, bütün ruhî ıztıraplarınızdan tamamen sıyrılıyor, neşeli ve şen bir insan oluyorsunuz. Seyahat size bir kloroform tesiri yapıyor. Taze ve yeni kahkahalarınız, temiz ve orijinal fikirleriniz, sevgi ve heyecanlarınızın en ulvisi bu zamanlarda doğuyor..

Akcaçama vardık. Üstü örtülü temiz bir kuyudan çekilen nurdan örülmüş zemzem suyunu damarlarımıza sindire sindire gönderdik. Yazın soğuk su ve serin bir rüzgâr, değerine paha biçilmez birer hazinedir.

Tabiatın bu varlıklarından bu mevsimde bilhassa istifade etmek lâzımdır. Gidiş ve geliş elli kilometreyi bulan rahat ve zevkle dolu olan bu gezinti tasviri kabil olmiyan bir çok beden ve ruh yeniliklerini bize bahşetmiş bulunuyordu.

Bilhassa yazın ve baharlar da gezinti bir ilâçtır. Bunu ihmal etmeyiniz. Hayat, güzellik, tabiatın çehresi, seyahat anlarınızda ruhunuza gelip sinecek ıztıraplarınızı, kederlerinizi dağıtacak ve size iyi hatıralar kazandıracaktır. Geziniz, dolaşınız.

Bu suretle ruhunuz engin ufuklara doğru açılmış olacaktır. Devamlı durgunluk, gezmemek pıntileşmek demektir. Böyle bir azabı varlığınıza yaraştırmayınız, onu kovunuz, kendinizden uzaklaştırınız! Ovakit çok şen ve sıhhatli bir adam olduğunuzu göreceksiniz?...

SİNOBUN UMUMİ MANZARASI

Evlatlarımızı Bir Sanat sahibi yapalım!

Sedat Ataman

Evlatlarımızı sanatkâr yetiştirmiyoruz. Hep memur olsun istiyoruz. Fakat...

Tabiat, insanları zekâları, kabiliyetleri ve bünyeleri bakım-larından türlü türlü yaratmış-tır. Her insanın bünyesi bir olmadığı gibi, zekâsı da, kabili-yeti de bir değildir. Her mey-vanın kabuğu aynı sertlik veya yumuşaklıkta olmadığı, her ağacın rendelenmek kabiliyeti aynı olmadığı gibi, her insanın kafası da anlayış, kavrayış ba-kımından bir olamaz.

Bazı insana her hangi bir şeyi bir defa söylemekle anlat-mış oluruz. Bazılarına da bir kaç defada anlatabiliriz. Bazıla-rida vardır, ki anlamak kabiliyeti yoktur. Bu, yaradılış iktizasıdır. Bunun içindir, ki insanların hepsinin birden her şeyi oku-yup öğrenemeyeceği düşünül-müş ve tahsil: ilk, orta ve yük-sek olmak üzere üç devreye ayrılmıştır.

İlk tahsil çok kolay, hem de az veya çok zekâlıların öğrene-bilecekleri bir derecede olduğu için her hükûmette mecburî

olarak kabul edilmiştir. Çünkü, ilk tahsilde, okumak yazmak ve biraz da umumî olarak hayatta lâzım, olan basit bir bilgi edin-mek gayesidir.

Orta ve yüksek tahsil böyle değildir. Bunlarda zihnî daha fazla işlek olması, zekânın daha yüksek derecede olması, anlayış ve kavrayış kabiliyetinin daha fazla olması icap eylediğinden bunlar mecburî kılınmamışlar-dır.

Bu halde (her çocuğun orta tahsilde muvaffak olamayaca-ğını) kabul etmek lâzımdır.

İlk okulu zayıf bir derecede bitirmiş olan evlatlarımızı (illâ okusun) diye orta tahsile zorla-mak, onların gelecek günlerini temin etmek değil, bilakis istik-ballerini baltalamaktır. Hatta, ortaokulun birinci sınıfında mu-vaffak olamayan bir çocuğu bile tahsile devam ettirmek doğru olamaz.

İlkokul okuyuş kabiliyetinin bir mihek taşıdır. Bu mihek

taşında elde ettiğimiz neticeye göre hareket etmek mecburiye-tindeyiz.

Yani, okuma kabiliyeti zayıf olan evlatlarımızın kabiliyetle-rinin neye olduğunu inceleye-rek bir sanat edinmelerine ça-lışmaklığımız icap eder. Budak-lı bir tahtaya fazla rende vu-rursak rendeyi sakatlarız.

(Aman, ne olursa olsun, bir Ortamektep şahadetnamesi al-sın, bir dairede memur olur) zihniyeti pek yanlışdır. Devletin memur kadrosu muayyendir. Ondan fazla memur almak im-kânı da yoktur. Eline zoraki bir ortamektep, hatta daha yüksek tahsil şahadetnamesi almış, fa-kat maişetini temin edememiş bir çok gençlerimiz vardır. Bu-na mukabil acaba geçimini te-min edemiyen kaç sanat sahibi gösterebiliriz. Bu yanlış düşün-ceden halâ vazgeçmemiş oldu-

ğumuzu, sanat okullarına para-sız alınacak talebe için açılan musabakaya ancak bir çocuğun talip olmuş bulunması da isbat ediyor. Halbuki sanat elde bir altun bileziktir. Bir memleket için sanatkâr, bir memurdan daha kıymetli olduğu gibi, iş bulamıyan ve işine nihayet ve-rilen bir memurun işsizlik yü-zünden bir çok sıkıntılara ma-ruz kaldığı da vakidir. Fakat bir sanatkâr her zaman bileğinde-ki altun bilezik ile müreffeh ya-şayabilir.

Memuriyet zihniyeti ile, hü-kûmet kapusuna tamah ederek evlatlarımıza kabiliyetlerinden fazlasını yükletmeğe çalışmak büyük bir günahdır. Memleket-te sanat lâzım, sanatsönüyor, sanata hevesini artıralım, evlat-larımızı sanatkâr yetiştirelim ve sanatkâr evlatlarımızla övü-nelim.

Not:

Maarif Vekillîği Orta okul-ları mahallî ve nazârî sanat bil-gileri veren mektepler haline getirmeğe bu ders yılında üç dört vilâyette yeni usulün tat-bikına geçerek alınacak netice-ye göre gelecek sene diğer vi-lâyetlerde ki mektepleri de bu hale koymağa karar vermiştir.

Son aldığımız haberlere gö-

Vilâyetimiz merkezinde 200 — 300 mevcutlü 1 akşam erkek sanat okulu açılacaktır.

Maarif Vekâletinin gayesi, memlekete teknik elaman yetiş-tirmektir.

Bu işler için 1941, 1942 ve 1943 yıllarında 22 milyon lira sarf olunacaktır.

“Duranaz”

KÖYLÜMÜZ

— 4 —

Ferit Dikmen

(Boyabat) da (Karaca Viran) ki bu aslı ve halk arasında konuşma şekli: viren değil (Ören) suretinde telaffuz olunur — Ekin viren' Göynük viren, Akviren adında köyler. (Sökü) ile nihayetlenenleride var:

(Sinop) Bölgesinde:

Kazma sökü, Alasökü, İne-sökü.

(Gerze) de: Başsökü, Kozsökü, Gürsökü.

Ayancıkda: Sulu sökü, Avlağı sökü, Gürsökü, Koz sökü, Hacı reis sökü, Sökü çayırı.

Bunlardan başka aynı adla söylenen diğer çeşit yer — köy adlarını bildirelim:

Hem Sinop ve hem Boyabatta: Korucuk, ve Kılınçlı.

Hem Boyabat hem Ayancıkta: Dibekli.

Hem Sinop Hem Ayancıkda: Kaldır ayak — Halk arasında ekseriyetle: Kaldırıcık, suretinde konuşurlar — ve hem Sinop hem Ayancık da: Kozcağaz - Koççağaz.

Sinop ve Gerzede: Göllü ve Sinop - Ayancıkda: Erikli.

Sinop ve Ayancıkda: Karapınar, Ayancık ve Gerzede:

Çepni ve Boyabat ile Ayancıkda: Yemişen adında köyler vardır.

Boyabatta: Akbelen, Bengübelen, Ağcabük, Beybükü, Boyabükü.

Ayancık ve Gerzede: Sorgun, yalnız Ayancık bölgesinde: Dölay, Fergene, Fergene güney, Çatak Güney, Gürey adında köyler bulunmaktadır.

Yokarıdanberi saydığımız yer, köy adları arasında türklükle en çok ve yakından ilgili bulunan (Çepni) (Salar veya salor) ve (Bayat) lar hakkında:

(Türkiyat) mecmuası: Cilt: 1 Yıl 1925 — Sayfa 206 — 207 (Çepni) lere dair şu kayıt vardır:

(Oğuz) ların (üç ok) kısmına mensup olan (Çepni) ler, ananeye göre (Gök) hanın oğlu (Çepni) den töremişlerdir....)

(Çepni) rin garbe muhaceretleri, (Selçukilerin) ilk anadolu istilâsı zamanındadır.. Bunların mühim bir kısmı iptida garbi Anadoluya gelerek (Paf-lakonya) havalisine (Tirabzon) İmperatörlüğü hudutlarına yer-

leştirilmiş ve bilhassa (Sinop) un (Sıltıkile) tarafından zaptı üzerine onlardan bir uç teşkil edilmişdi ve yine bu eserde şu kayıtlar vardır:

(Hacı Bektaş Veli) nin maruf halifelerinden (Sarı Saltık) ın (662) de maiyetinde (Dobruce) ye geçerek ve daha sonra:.....

(Bu (Dobruce) ye olan muhacerete rağmen (Çepni) lerin ehemmiyeti azalmadı. Sekizinci hieri asırda bunların (Tirabzon) imparatorlarıyla muharebeleri hakkında imparatorluk vekayinamelerinde malumat vardır.

Türkiyat mecmuası cilt: (1) yıl 1925 — sayfa: 194 de şöyle yazılıdır:

Selçuk imparatorlarının takip ettikleri (Büyük Oğuz boylarını) parçalayarak muhtelif yer-

lere dağıtmak) siyaseti neticesi olarak mühim bir kısmının garbe muhaceretinden sonra, (serhes) ve (meriv) havalisinde kalan (salar veya salver) ler Türkmen veya Oğuz unvanı umumisi altında müteakip asırlardaki bir takım harekâte iştirâk etmişlerdir.

(Bayat) ların muhacereti de Oğuz boylarının umumî muhaceret hareketleri ve Selçuk imparatoriskân siyasetile alâkardır... (Selçuk namei ibni beybi) de Selçuk hükümdarlarının maiyetinde diğer bazı büyük boylarla beraber bunlarında ismi sık sık geçer).

Sinop Rızanur kütüphanesi Numara (3436—1648) bakılsın.

(Gelecek sayıda iklim ve rüzgârlar bahsi bulunacaktır.)

Piyes Müsabakası

Ulusal Ekonomi ve arttırma kurumu 12 inci tasarruf ve yerli malı haftası münasebetile Halkevlerinde verilecek müsamerelerde temsil olunacak piyes için bir müsabaka tertip olunmuştur.

Propaganda kokusu taşımadan kurumumuzun israfı mücadele, tasarruflu yaşama gayelerini üç perdelik bir piyes halinde en iyi canlandıran muharrir 150 lira telif hakkı

ödenecektir.

Piyes bir komedi veya dram olabilir.

Kadın eşhas üçü geçmemelidir.

Eserler müstear isimlerle kabul edilecektir.

Gönderilecek eserler İlk Teşrin ayının 15 ine kadar Ulusal Ekonomi ve Arttırma kurumunun Ankara Adresine teslim edilmiş olmalıdır.

Siyah Gözler

Hasan Tarkan

İçime ateş saldı
Parlayan siyah gözler.
Hasta kalbimi çaldı
Ağlayan siyah gözler.

Bir şen gece yorgundu,
Sular gibi durgundu,
Acep kime vurgundu,
Uyuyan siyah gözler.

Bağrımda izler açtı,
Günüme Işık saçtı,
Bir uzak eşe kaçtı,
Çağlayan siyah gözler.

Süzülürken iç alır,
Yarası derin kalır,
Yanık gönlüme varır,
Ağlayan siyah gözler...

Eşsiz kalbimi yaktı.
Kanımda hissiz aktı,
Sisli ufkumda baktı.
Parlayan siyah gözler...

Kalbimin ilâcıdır
Sevgimin kırbağıdır,
Bazan bitmez acıdır
Aşk duyan siyah gözler...

S İ C İ M

Guy De Maupassant'ın
(Contes Choisis) seçme hikâyelerinden

Tercüme eden : Madi Suten

(Evvvelki sayıdan devam)

sumiyetin, namuslu bir adam olduğunu göstermek için ellerini kaldırarak:

— Allahın, Peygamberin adına, çocuklarımın başı için yemin ederim ki para cüzdanından haberim yoktur, sabahliyin yerden bu sicim parçasından başka bir şey almadım. Nahiye müdürü yine inanmayarak:

— Cüzdanı yerden aldıktan sonra aralığından para düşmüş olmasın diye daha uzun müddet o sahayı, sokağı aramışsınız. Zavallı köylü çatlayacak bir hale gelmişti. Sık sık soluyordu.

— Böyle yalan iftira olur mu? Allahım sen bilirsin ne yapayım. diyordu. Müdür köylünün hareketlerini, sözlerini birer numara gibi görerek tekirdirlerde bulundu. Nihayet Malanden ile muvacehe edildi. Malanden ihbarında berdevam olduğunu, cüzdanı Hoşekornun yerden alırken gördüğünü ve hatta daha bir müddet sahanın o kısmını araştırdığını tekrarladı. Bir saat kadar iki hasım birbirlerine küfürler yağdırdı.

lar. Birbirlerine saldırmak istediler. Bir defa daha Hoşekornun elbisesi, cebleri yoklandı, üzerinde bir şey yoktu. Nihayet Nahiye müdürü büyük bir tereddüt içinde fakat yine ikna edilmiş görünmeyerek köylüye kendisini muvakkaten salıvereceğini, cüzdanı iki gün zarfında getirmediği takdirde inzibata teslim edileceğini söyleyerek çıkmasını istedi. Hadise nahiye-nin içerisine yayılmış her tarafta duyulmuştu. İhtiyar, müdürlükten çıkınca etrafını sardılar. Ona ciddî, alaylı sorgular tevehh ediyorlardı. Köylü sicim hikâyesini onlarada anlatmaya başladı. İnanmıyorlardı, birbirlerine bakıyor, gülümseiyor, öksürüyorlardı. Ayrılırken daha ilerde durduruluyor, sorgulara çekiliyordu. O yine hikâyesini baştan sonuna kadar anlatmaya koyularak çevresindekileri daha çok ikna etmek için ceblerini tersine çeviriyor (işte bakınız bir şey varmı) diye kuvvetli müdafaalar yapmak istiyordu. Fakat bütün gayretlerine rağmen yine arkasından:

(Bitmedi)

HALKEVİ HABERLERİ

☪ 3, 15, 22 ve 27 Ağustos tarihlerinde Halkevi bandosu tarafından şehir parkında umuma mahsus konserler verilmiştir.

☪ 30 Ağustos Zafer ve Tayyare bayramlarının kutlama programını hazırlamak üzere umumî toplantılar yapılmıştır.

☪ Sosyal yardım kolumuz tarafından bir çok fakir köylü hasta, muayene ve tedavi için hastaneye gönderilmiş, bazılarının ilaçları temin edilmiş, köy ve kasabalardan iş takibi için şehrimize gelmiş olan köylü kardeşlerimizin dertleri dinlenmiş ve okuma odası bürosunda dilekleri dairesinde istidaları yazılarak yol gösterilmiştir.

☪ 30 Ağustos Zafer ve Tayyare bayramı için hazırlanan program mucibince geçen yıl-

lara üstün bir surette bu gün kutlanmış, Halkevimiz adına Cumhuriyet alanında ve şehir parkında konferanslar verdirilmiş, gıceyarlarına kadar karada ve denizde fener alayları tertip olunmuş, göylerden gelen yaya ve atlı yüzlerce misafir Halkevi salonlarında izaz olunmuş ve gıce (Vatan ve Vazife) piyesi temsil edilmiştir. Ayrıca gıce ve gündüz Halkevi önünde ve parkta millî havalar çalınmış millî danslar ve oyunlar yapılmıştır.

☪ 31 Ağustosda şehir parkında, deniz kenarında deniz müsabakaları yapılarak teşvik mükâfatları tevzi edilmiştir.

☪ Halkevimiz bando heyetinin yeknasak bir oniforması kabul edilerek 13 kişilik elbiselerin yapılmasına başlanmıştır.

İçindekiler

Sahife	1	Baş kumandan savaşı	Z. A.
»	2	30 Ağustos 1922	N. N.
»	3	Sinobun mühim derdi	Macit Tekinalp
»	5	Tarihte Sinop	Hasan Tarkan
»	7	Zamanı geldi (Koşma	Ferit Dikmen
»	8	Akcaçam yollarında	Ş. S. Kubi'ây
»	10	Evlatlarımızı bir sanat sahibi yapalım	Sedat Ataman
»	12	Köylümüz	Ferit Dikmen
»	14	Siyah gözler	Hasan Tarkan
»	15	Sieim (Hikâye)	Madi Süteu
»	16	Halkevi haberleri	

*İmtiyaz sahibi ; Sinop Halkevi
Mesul müdürü ; Macit Tekinalp*